

Omenjeno spričalo zasebnega zdravnika je posneto v razlogih obtožnice; nikake ovire ni, da bi se ne uporabilo, ker se ni prečitalo pri glavni razpravi, da se je le sodni dvor drugače seznanil z njegovo vsebino.

Iz rabsodbe tudi ni posneti kakega notranjega protislovja. Sodni dvor ni izrekel, da je bilo obtoženčevo početje preišljeno in logično; če je pa izjavil, da je po obtožencu predlagana psihiatrična preiskava nepotrebna, to s tem še ni rečeno, ali si je bil obtoženec kaznivosti svojega početja svest ali ne; sodni dvor izvaja nedostajanje določne zavednosti (*Bewusstseinsdolus*), ki je pogoj §-a 303 k. zak., lažje iz posebnih v posamnem slučaju podanih uzrokov, ki nikakor niso v zvezi z navadnim duševnim stanjem obtoženca.

Sodni dvor opira oproščenje na obsežne, popolnem ujema-joče se razloge. Ako se le-ti pritožiteljci ne vidijo zadostni in dovolj trdni, to še ne upravičuje navedenega formalnega ničnostnega razloga. Kar pritožba navaja, po večini ni drugega kakor po zakonu nedopustno izpodbijanje dejanskega stanu, kakoršnega je ugotovil pristojni sodnik. To izpodbijanje je bilo zavriniti. — č.

Razne vesti.

V Ljubljani, 15. maja 1902.

— (Osebne vesti.) Imenovani so za sodne pristave avskultantje: A. Nagode v Metliki, dr. L. Mühleisen v Rogatci, dr. G. Račič v Konjicah, dr. A. Kaiser v Radečah. — Premešččen je sodni pristav O. Vidic iz Radeč v Ljubljano.

— (Stalna delegacija odvetniških zbornic) je imela dne 2. t. m. na Dunaju zopet svojo sejo. Najprej se je ugotovilo izvestje o konferenci v justičnem ministerstvu. Referent dr. Ružička je potem predložil načrt vloge, ki naj se odda justičnemu ministerstvu v svrhu reforme upravnega postopanja. V njej se zahteva ustnost, javnost, kontradiktorno razpravljanje, prisilno zastopstvo v važnejših slučajih in vsekakor v postopanju o pravnih pripomočkih, kazenska sila za pričevanja pred upravnimi oblastvi i. t. d. Vzlasti pa se vloga bavi s takimi reformami, ki se

dajo uvesti naredbenim potom, vzlasti kar se tiče prostega vpogleda v akte, zaslišanja strank, utemeljevanja odločeb, dostavljanja v roke pravo-zastopnikov in eventualnega zaslišavanja prič in zvedencev po sodiščih. Druga vloga utemeljuje zahteve odvetnikov glede na novi vojaški kazenskopravdni red. Poleg tega se je o mnogih vprašanih na pr. o reformi odvetniškega reda in o zadnjih justičnega ministerstva ukazih vršila prva diskusija.

— (Odvetniki pa sodišča.) C. kr. justično ministerstvo je dne 18. decembra 1901 izdalo na c. kr. višjesodna predsedstva nastopni razglas:

Pri konferenci, ki se je začetkom meseca novembra t. l. v justičnem ministerstvu vršila z odposlanstvom stalne delegacije odvetniških zbornic, so tožili zastopniki pravdniškega stanu radi marsikaterih neprilicnostij pri občevanju sodišč s strankami in njih zastopniki, ki odvetnikom otežujejo in grenijo izvrševanje njihovega poklica, iz katerih pa tudi često izvira razdraženost, katera moti pravosodje samo.

Justično ministerstvo je prepričano, da ona načela, katera določa novi opravični red za občevanje s strankami, spoznava pretežna večina za prava, in da se tudi v dejanji in posebno pri občevanju z zastopniki strank ravna po njih ter jih uporablja. Justično ministerstvo pa upa za trdno, da se bo tudi tam, kjer se je morebiti dosedaj, bodisi radi pomankljive življenske izkušnje, bodisi iz drugih vzrokov, grešilo proti temu, v prihodnje imelo važnost institucije zastopanja strank in stališče advokature v postopanju vedno pred očmi in ustrezalo intencijam, ki so v tem pogledu bile izrečene že v razglasu od 10. decembra 1897, št. 28.309. Justično ministerstvo je že tedaj na to opozorilo in mora ponoviti, da se ono, od novih pravnih zakonov zaželeno skupno delovanje strank, njih zastopnikov in sodišča da v prospah resničnega prava doseči le takrat, ako je pri sodišču doma tudi koncilijanten, uslužen ton ter harmonično delovanje, ako se ne pogreša zmernosti in samopremagovanja v občevanju mej udeleženci, posebno od strani sodnika nasproti strankam in pravozastopnikom. Sodnik mora — to zahteva njegova odgovorna naloga in njegova vedna nepristranost kot prvi pogoj — znati, da se, izvršujoč svoje zakonite oblasti na eni in svoje dolžnosti na drugi strani, posluhuje one modre zmernosti in si prisvoji takšen način obravnavanja, ki vzbuja in utrjuje zaupanje in spoštovanje do njega kot sodnika.

Justično ministerstvo mora pouku onega razglasa še pristaviti, da treba spoštovati stališče, nalogo in dolžnost pravozastopnika v sodnem postopanju, da ni zavračati primernih dejanj in da je na to gledati posebno takrat, kadar se javi odvetnik s svojim klientom in poleg njega na sodišče, da bi se morebiti ne vzbudila sumnja, da se le z namenom, potisniti v ozadje odvetnika in pravdniško pomoč, prednost daje osebnosti in udeležitvi strank, ki je za vsako sodno postopanje in posebno za pravdo tako dragocena.

Druga skupina pritožeb je merila na vprašanje radi stroškov. Zastopniki pravdnštva so se zlasti pritoževali, češ, da ne kažejo sodišča

vedno prav razuma za izpremembe pravdniskega delovanja, ki so nastopile z uvedbo ustnega postopanja, in da sosebno ne odškodujejo vedno zadostno za ona dela, ki jih je bilo treba k pripravam za razpravo, ki pa pri zakonito omejenem obsegu spisov niso očitvidna.

Justično ministerstvo lahko tudi tukaj v bistvu samo spominja na svoje prejšnje pouke o tem predmetu. Že v prej omenjenem razglasu od 10. decembra 1897, št. 28.309 so se sodišča na to opozarjala, naj pri izvrševanju predpisov glede stroškov bo navdilo, da je ravno za kratka in jasna izvajanja treba trudapolne ureditve in razpredeljenja, torej mnogo zamudnih priprav in velike skrbnosti. To načelo se je pri drugem povodu izražalo tako, da ne sme pri plačevanju netarifovanih del biti merodajna kvantiteta, nego kvaliteta in ozir na vse gori navedene okolnosti. To je ravno po duhu novih zakonov, če se ono delovanje pravozastopnikov, ki se ravna strogo po zahtevah zakonov glede preprostosti in pospešitve postopanja, nagradi na način, ki je primeren pravozastopnikovemu trudu in njegovi stopinji v družabnem življenji.

Justično ministerstvo svari istočasno iznova, da se vprašanje zastran stroškov ne obravnava šablonsko. O tem se je pri konferenci istotako marsikaj povedalo in je na pr. popolnem neumestno, da se pri posameznih sodiških rabijo tiskovine, na katerih je stavek o nepriznanju stroškov (na pr. intervencijskih stroškov) že naprej tiskan, kajti raba take tiskovine lahko zapelje k misli, da se črtajo tozadevni stroškovni nastavki, ne da bi se vsakokratnih razmer presodilo.

Glede na željo, ki se je izrekla pri omenjeni konferenci, naj bi se uvedel pravičen turnus pri razdelitvi kuratel, se opozarjajo sodišča, da bi moglo trpeti zaupanje do sodišča, če bi se pri razdeljevanju kuratel brez razloga dajalo prednost posameznim odvetnikom. Da bi se mehanično držalo turnusa, to se pač justičnemu ministerstvu ne vidi izvršljivo; vendar pa mora priti splošno v veljavo načelo, da se kuratele kolikor mogoče enakomerno razdele, če ni potrebna izjema vsled stvarnih ali osebnih razlogov (§§ 196 in nad., 280 o. d. z.).

Ker je pri rednih vizitacijah sodišč, ko se presoja materijalna stran poslovanja, prilika prepričati se o izvrševanju tega načela ter preiskati utemeljenost morebitnih pritožeb, prosi se c. kr. predsedstvo, naj poskrbi, da obračajo vizitatorji tej točki posebno pozornost.

— (Pravni drobiž.) XXIII. Pravni interes na takojšnji ugotovitvi po zmislu §-a 228 civ. pr. reda je tudi že takrat tu, ako je samo jeden del zahtevka na dajatev še le pozneje nastal, ako pa je vendar medčasna ugotovitev pravice ali pravnega razmerja sposobna, da se s tem eventualna bodoča pravda skrajša. (Razsodba najvišjega sodišča z dne 13. februarja 1901 št. 17210 ex 1900.)

XXIV. Sodišče, katero je ugovor nepristojnosti po zmislu §-a 104 in §-a 477 št. 3 civ. pr. reda zavrnilo, je pri poznejšnji razsoji stvari vezano na lastno svojo pravomočno odločbo tudi potem, če bi med časom bilo

mnenja, da bi bilo nepristojnost že popreje uradoma upoštevati. (Razsodba najvišjega sodišča z dne 10. marca 1901 št. 3539.)

XXV. Končni rók pri začasni odredbi (§ 391 izvrš. r.) je sodniški rók, katerega se lahko, če so pogoji za to ustanovljeni, podaljša z oziroma določbe §-a 78 izvrš. r. in 128 civ. pr. r.; pristojen za to rešitev je prvi sodnik, ki je začasno odredbo izdal. (Praksa dunajskih sodišč, sklep deželnega prizivnega sodišča na Dunaju z dne 29. aprila 1902 št. R XIV 141/2-10.)

XXVI. Naloga, da je pod prisego napovedati premoženje po §-u 47, odst. 2 izvrš. reda, ni že tedaj izdati, če se opravi izvršilo v premičnine zavezančeve brez uspeha, ker takih premičnin ni, če pa poseduje zavezanec tudi nepremično blago. (Odločba najvišjega sodišča z dne 9. januarja 1902 št. 18046 ex 1901.)

XXVII. Za odločitev vprašanja, ali je izvršilo ustaviti po §-u 39 št. 2 izvrš. reda, je pravna pot nedopustna. (Odločba najvišjega sodišča z dne 5. marca 1901 št. 3048.)

XXVIII. Pogodba, s katero se kdo zaveže, da se hoče odpovedati obrtni koncesiji, ki naj bi se potem mogla oddati drugemu pogodniku, je veljavna. (Odločba najvišjega sodišča z dne 3. aprila 1901 št. 4523.)

XXIX. 14dnevni rok, ki je v §-u 88 št. 2 izvrš. reda določen za rekurze proti sklepom zastran dovolitve osnove zastavne pravice po vknjižbi se analogno uporablja tudi za sklepe zastran dovolitve predznanbe zastavne pravice, kakor eksekucije v zavarovanje po §-u 374 izvrš. reda. (Odločba najvišjega sodišča od 23. aprila 1901 št. 5458.)

XXX. Če dolžnik ne more plačati ali je v hipni plačilni zadregi, to še ni razlog, da se dovoli začasna odredba. Glede hranilničnih vlog je začasna odredba po tretji prepovedi nedopustna; taka se da doseči zgol s položbo in hranitvijo vložne knjižice same. (Odločba najvišjega sodišča z dne 21. novembra 1901 št. 15684.)

XXXI. Zagotovilo starišev, da še za svojega življenja izplačajo otrokom nujni delež, je pravno veljavno tudi brez notarskega akta, ker je neodplačna, enostransko nepreklicna pogodba (§ 791 o. d. z.). (Odločba najvišjega sodišča z dne 3. januarja 1901 št. 16761.)

XXXII. Prodajalec sme prodano, a radi nepopolnega plačila kupnine še ne izročeno stvar zahtevati nazaj od konkurzne mase kupca, ki je prišel v konkurz, le tedaj, ako dokaže, da je bila kupna pogodba pozneje razveljavljena, ali da konkurzna masa po § 22 *lit. e* kon. r. ni vstopila v kupčijo. (Odločba najvišjega sodišča z dne 20. decembra 1901 št. 17052.)

»Slovenski Pravnik« izhaja 15. dne vsacega meseca in dobivajo ga člani društva »Pravnika« brezplačno; nečlanom pa stoji za vse leto 10 K, za pol leta 5 K.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani, v Gospodskih ulicah št. 16; naroča se tudi pri O. Fischerju, knjigotržcu v Ljubljani, na Kongresnem trgu.